

Lykken er å holde ut

Hun er lei lykkemaset og mener lykken er å sitte i sofaen med ungene og se en såpeopera på TV. Han er aktuell med boken "Lykkens filosofi". Vi andre blir kanskje lykkelige av et nytt kjøkken?

Kristin Høiland Dan Petter Neegaard (Foto)

Publisert: 26.aug. 2006 00:08 Oppdatert: 07.okt. 2008 13:02

For et par år siden holdt hodejeger Elin Ørjasæter foredrag om killerinstinkt på et kurs for næringslivet, og måtte dra nesten rett derfra på sykehus for å redde livet. Egentlig synes hun hele lykkebegrepet er både svevende og provoserende. Likevel ønsket filosof Einar Øvereng et godt møte med nettopp henne. Og de begynte ikke å krangle før et godt stykke uti intervjuet. Er vi ikke alle litt lei av alt lykkemaset nå? Er det ikke rett og slett på tide å være litt - vi er nesten fristet til å si - takknemlige. Slutte å sutre og klage, ikke ønske oss mer og mer lykke, opplevelser, saker og ting vi bare MÅ se eller ha i en tid der markedet kanskje har tatt makten over sinnene? Eller er det kanskje trøst vi trenger? For vi nordmenn ligger slett ikke på toppen av noen lykkerangeringer, hvor rike vi enn er blitt. Vi er nå forbigått av land som er langt dårligere stilt enn vårt. Vi blir skjelt ut som et bortskjemt folk. Misfornøyde. Med det umoderne kjøkkenet, bilen, sjefen, politikere, kjæresten - oss selv.

Alltid et kurs.

Hva med å ta et kurs? Eller kjøpe et nytt kjøkken å la det lyse og lekke som filosof Øverenget har? Mange lokker jo med at vi finner roen, stilen, formen - ja kanskje selve Lykken for en helg? Selv om det sjelden er billig å finne lykken i en designbutikk eller i et yogasenter nær oss, så kan vi bare jobbe litt ekstra? Bedre enn å bare sitte der og glo misfornøyde på elendige TV-serier kveld etter kveld. Mens vi tenker vårt på filosofens flotte designerkjøkken, er de to vi skal intervjuere allerede i full sving med å diskutere både etikk i næringslivet og hvor travelt livet blir med en toåring, hvor nesten like travelt det er med rastløse tenåringer - og ikke minst: Hvor herlig det er å kjøre flunkende ny bil! Elin: Så hyggelig å treffe deg igjen! Hva driver du med nå? Har du fått ny bil? Når var det vi så hverandre sist, egentlig? Einar: Ja, den nye bilen er helt rå! Jeg kommer akkurat fra etikktraining i Hydro. Og vi har vel ikke sett hverandre siden frokostmøtet hos oss for et par år siden? Driver du med det samme som da? Mange spørsmål som svirrer virker de veldig vant til begge to, og tar kjapt tre- fire spørsmål i ett svar, før de stiller minst like mange spørsmål selv. Roen senker seg i grunnen ikke litt før kaffen er klar, og begge har satt seg ned for å trekke pusten. Elin: Jeg jobbet altfor hardt en lang periode, og holdt foredrag for en samling ledere om kvinners mangel på killerinstinkt mens jeg selv hadde lungebetennelse og havnet på sykehus i ti dager. Da jeg lå der for å bli frisk, fikk jeg endelig tid til å tenke. På meg selv. På egen helse. På hva jeg skulle bruke livet mitt til. Da jeg var frisk igjen, la jeg ned hodejegerfirmaet jeg hadde stiftet og tok en liten pause. Den pausen brukte Elin Ørjasæter til å skaffe seg en personlig trener og en kostholdsveileder som begge maste på henne, og drev henne så hardt at hun gikk ned 12 kilo. Fant også hun lykken som en slankere utgave av seg selv - slik ukebladene stadig lokker med? Elin: Neida. Jeg fant helsen! Jeg holdt jo på å stryke med av eget killerinstinkt og altfor mye jobbing.

Bestefars tid.

Hun puster rolig nå, og filosofen nikker gjenkjennende. Også Einar Øverenget har kjent på jaget etter å lykkes. Lære alle andre å ta vare på viktige verdier og behov - mens han selv i grunnen lengter etter å ha litt mer tid, til egen toåring, til å være ute i naturen ved hytta som familien har på Ringsaker. Til å sitte i ro og glo inn i peisen, slik de gjorde på hans bestefars tid. Før det ble helt tabu å bare sitte og glo. På TV. På fuglene som flyr høyt og lavt. Før vi oppfant uttrykket "like kjedelig som å se maling tørke". Eller for den saks skyld: Meningsløs tid. Snart er det bare om natten vi med god samvittighet kan la tiden bare gå.- Men når ble vi egentlig så opptatt både i jobb og fritid, at vi trenger et kurs eller flere for å finne roen, lykken, formen, søvnen - eller rett og slett oss selv? Einar: Det har jeg lurt på selv også. Da jeg skrev boken "Lykkens filosofi", tenkte jeg på hvor rart jeg syntes det var da jeg besøkte bestefar som liten gutt, og han gikk i forveien til togstasjonen. "For å ha litt god tid." Da jeg omsider kom til stasjonen, hadde han sittet der en god stund. Uten å gjøre annet enn å vente. Først nå, som godt voksen og midt i et hektisk hverdagsliv med småbarn og jobb, forstår jeg bestefar: Han var i stand til å vente uten å kjede seg. Vi har ikke samme evne som bestefar hadde til å leve uten å oppleve. Vi drives til å fylle livet til bristepunktet med innhold, og kjeder oss hvis vi ikke gjør noe.- Er det ikke bra at vi driver oss selv litt, da? Elin: Det kan jo være bra å drive seg selv til å bli i bedre form, men ikke til å få den perfekte kroppen eller andre meningsløse mål. Jeg er glad jeg ba om hjelp til å bli slankere og sprekere, og fikk en kropp som orker mer i hverdagen. Og jeg er glad jeg har en fast jobb og regulert arbeidstid, og ikke minst: Tid til å bake en sjokoladecake og kose meg en hel kveld med faktabøker om steiner og sommerfugler. Ikke fordi hun har sommerfugler som hobby. Elin Ørjasæter sier hun ikke har en eneste hobby, og takk for det! Ikke liker hun å reise langt av sted heller. Det gjør heller ikke filosof Einar Øverenget.

Litt småkrangling.

Er de blitt trygghetsnarkomane 40-åringene som har lagt behovet for ny spenning i livet bak seg? Einar: Ja, og hva så? Lykke er ikke nødvendigvis noe mer enn å finne mening i eget liv - og det er et ganske stort prosjekt for de fleste av oss mennesker. Jeg kan bli glad for en ny bil, og føle et øyeblikks lykkerus på en rask biltur. Men skulle meningen med livet vært en ny bil, ville jeg hatt et trist liv. Ting kan gi oss mye glede, men de gjør oss ikke lykkelige. - Og hva er meningen med livet? Elin: For meg er det å være noe for andre. Da jeg sier at det kanskje er et typisk kvinnelig svar, protesterer filosofen - også på egne vegne. Og småkrangelen mellom Einar og Elin er i gang i noen hektiske minutter før vi alle må haste av gårde: Einar: Nei, jeg tror kjønnsforskjeller spiller veldig liten rolle i å definere det gode liv. Også menn kan ha stor glede og nytte av å jobbe mindre og være mer sammen med sine nærmeste. Jeg føler det absolutt slik selv. At lykken for meg nå vil være å roe livet litt ned. Være mer sammen med familien - og ikke alltid føle presset til å prestere og oppleve. Men det er vel uansett ikke til å komme fra at mens vi kvinner leter etter ro, stillhet og harmoni på yogakurs og andre stille (les: kjedelige) steder, finner mennene i familien ofte mer glede i en ny bil og annet som gir litt lyd og action. Rett og slett noe som trigger killerinstinktet, kanskje? Om det så bare er for å konkurrere med seg selv. . . Elin: Ja, at det er kjønnsforskjeller også her, er jeg helt sikker på! Men det er bra at du sier at du jobber for mye, og ønsker mer tid til ro. Selv liker jeg best gjentakelsen i hverdagen, og å gjøre det samme hver dag. Men jeg møter få menn som sier det samme.

Mange hjelpere.

Her insisterer Einar Øverenget på at også hans lykke er i den lille, kjente verden. At han føler seg absolutt mest vel på steder han har vært mange ganger før. At han ikke tror noen av oss finner hverken lykken eller meningen med livet ved å fuke omkring

og lete etter stadig mer. Eller outsource livet vårt til enda en hjelper. Einar: Jeg regnet ut her om dagen at hver av oss snart har 8- 10 faste hjelpere som skal fikse håret, helsen, formen, huden, figuren - og aller helst - sjelefreden. Det siste finner vi kanskje best ved å kjede oss litt. Tenke over hva som virkelig betyr noe. Lykke er vel rett og slett å håndtere hverdagen. Å holde ut. Bli en autoritet i eget liv. Å komme seg igjennom en vanskelig situasjon med krefter til å gå videre. Og selv om Elin Ørjasæter fort finner definisjoner av lykke både klamme og meningsløse, liker hun godt følgende sitat av Bertrand Russell, tatt rett fra hukommelsen av filosof Einar Øverenget: "Kunsten å være lykkelig er å klare seg uten alt vi har lyst på."Dermed tok filosofen kverken på drømmen om nytt kjøkken. Men hva med et par nye, røde joggesko på tilbud, tro?

HODEJEGEREN

Elin Ørjasæter(44): Personaldirektør i Damm Forlag, og frilansskribent. Bakgrunn: Cand. philol. med hovedfag i økonomisk geografi. Har vært informasjonssjef i bank og hodejeger i tre ulike selskaper. Utgitt to barnebøker.Familie: Bor sammen med mannen Nils Horvei (forfatter) og deres to barn Leo (15) og Jo (18)Favorittsitat: "Om hundre år er allting glemt." FILOSOFENEinar Øverenget (42): Filosof ved Humanistisk akademi i Oslo, og Nitimens husfilosof.Bakgrunn: Doktorgrad i filosofi. Artikler om filosofi og etikk i dagspressen, og aktuell med boken "Lykkens filosofi", som utgis til uken.Familie: Bor sammen med kona, Therese Sommerfeldt-Dahl (hovedfagsstudent i psykologi), og deres to år gamle datter. Favorittsitat: "Det er ikke sikkert at alt er usikkert."